

Vasara – atostogų metas. Deja, būna atvejų, kai džiugią atostogų nuotaiką apkartina ūmios ligos ar įvykiai, sukeliantys kritinę sveikatos būklę. O tada be greitosios pagalbos neišsiversi. Valstybinė ligonių kasa prie Sveikatos apsaugos ministerijos (VLK) atkreipia dėmesį į tai, kad greitosios medicinos pagalbos (GMP) paslaugos yra apmokamos Privalomojo sveikatos draudimo fondo (PSDF) lėšomis. Primename kelias taisykles, būtinas žinoti kviečiant greitąją.

Pirmoji – į šias paslaugas teikiančius medikus kreipiamasi tik prireikus būtiniosios medicinos pagalbos. Antroji – GMP paslaugos nemokamai teikiamos visiems asmenims, kuriems ji būtina dėl sveikatos būklės – tiek apdraustiems privalomuoju sveikatos draudimu, tiek neapsidraudusiems. Trečioji – nors ši pagalba yra teikiama visą parą (darbo, švenčių ir poilsio dienomis), svarbu žinoti, kad užtikrinti nepertraukiamą prisirašiusių prie gydymo įstaigos apdraustų privalomuoju sveikatos draudimu pacientų sveikatos priežiūrą yra įpareigotos visos šeimos medicinos paslaugas teikiančios įstaigos.

„Bendrojo pagalbos centro skubios pagalbos telefono numerį 112 bei greitosios pagalbos telefono numerį 033, ko gero, žino visi. Jais skambinama tada, kai prireikia skubios pagalbos, kai staiga iškyla reali grėsmė žmogaus sveikatai, gyvybei. Pavyzdžiui, žmogui netekus sąmonės, patekus į autoįvykį, apsinuodijus ir pan. Prieš kviečiant GMP itin svarbu įvertinti situaciją ir kreiptis tik tuomet, kai iš tikrųjų ta pagalba yra reikalinga. Reikia suprasti, kad greitoji pagalba būtina, esant sunkiai sveikatos būklei, o kitais atvejais – pirmiausiai reikėtų kreiptis į savo šeimos gydytoją“, – pabrėžia VLK Sveikatos priežiūros paslaugų departamento direktorius Viačeslavas Zaksas.

Vis dar pasitaiko, kad greitoji kviečiama lėtinių susirgimų atvejais, pakilus kraujospūdžiui, skaudant gerklei, karščiuojant ar panašiais atvejais. Šiais atvejais pacientas turėtų kreiptis į polikliniką prie kurios yra prisirašęs. „Bet koku atveju kvietimą įvertina dispečeris, užduodamas klausimus, kurių reikia situacijai įvertinti. Kartais žmogui pakanka patarimo telefonu“, – sako V. Zaksas.

VLK primena, kad visos pirminės sveikatos priežiūros įstaigos turi užtikrinti prie jų prisirašiusiems pacientams nepertraukiamą (visą parą – tiek darbo, tiek šventinėmis dienomis) šeimos medicinos paslaugų teikimą. Tiesa, vienos įstaigos šias paslaugas nepertraukiamai teikia pačios, o kai kurios dėl šių paslaugų teikimo yra sudariusios sutartis su kitomis sveikatos priežiūros įstaigomis. Tad sunegalavusiems pacientams neverta iš karto kviesti GMP ar skubėti į ligoninę.

„GMP specialistai teikia pagalbą pagal savo kompetenciją ir, kai tai būtina, kuo skubiau gabena pacientą į artimiausios ligoninės priėmimo-skubios pagalbos skyrių. Jie nenustato

galutinės diagnozės, neskiria tolesnio gydymo. Tai daro priėmimo-skubios pagalbos skyriaus gydytojai, ištyrę pacientą. Jie taip pat sprendžia ar reikia pacientą gydyti ligoninėje”, – teigia V. Zaksas.

Be paslaugų, apmokamų iš PSDF, GMP tiekėjai teikia ir kitas paslaugas. Kai kuriais atvejais už paslaugas sumoka gydymo įstaigos pagal sutartį su šių paslaugų tiekėju, kitais – pacientas moka pats.

Kai greitoji pacientą perveža iš vienos ligoninės į kitą dėl tolesnio gydymo, ar diagnostinėms, gydomosioms procedūroms, tyrimams, pervežimo išlaidas apmoka siunčiančioji įstaiga pagal sutartį su GMP tiekėju.

„Nors GMP paslaugos nemokamai teikiamos visiems žmonėms, kuriems jos būtinos – tiek apdraustiems privalomuoju sveikatos draudimu, tiek neapsidraudusiems, už paciento pervežimą jo ar jo artimųjų prašymu, jei tai nėra būtina dėl jo sveikatos būklės, pacientas (arba jo artimieji) sumoka savo lėšomis”, – sako V. Zaksas.

2016 m. Lietuvoje greitosios medicinos paslaugas teikė 48 viešosios įstaigos ir 2 privačios.

